

DIE PROBLEEM VAN HARDHORENDHEID

IZAK A. VAN N. FICK, M.B., CH.B.

Oor-, Neus-, en Keeldepartement, Algemene Hospitaal, Pretoria

Die term "dowes" word in sekere lande vervang deur die term "hardhorendes", omdat die opvatting bestaan dat totale doofheid as sodanig nie bestaan nie (Bentzen¹). Die rede vir hierdie opvatting is dat elke dowe persoon, hetsy deur rehabilitasie of chirurgiese metodes, só gehelp kan word dat hy nie meer totaal doof is nie. 'n Ander rede vir die gebruik van die term is sielkundig van aard. Om iemand as doof te bestempel, wek geen simpatie nie, maar wel 'n gevoel van verwyding, terwyl die gebruik van die term hardhorendheid die pasiënte baie meer aangetrokke tot 'n mens laat voel. In die vroeëre jare is dowe mense selfs in gestigte geplaas omdat gedink is dat hulle swaksinnig is, en hierdie stigma kleef nog steeds aan hulle. Die gehoor is nie alleen een van ons belangrikste sintuigorgane nie, maar speel ook die belangrikste rol in die ontwikkeling van ons spraak en ewewig. Verder staan die gehoor in 'n belangrike verband met ons oë, sentrale senuweestelsel en psige.

Die voorkoms van hardhorendheid is baie hoog. In Denemarke (Bentzen¹ en Røjskjær²) is bewys dat 10% van alle mense hardhorend is. Dit is ook 'n toestand wat nie sekere persone uitkies bo ander nie. Wie van ons ken nie minstens een belangrike persoon wat hardhorend is nie, bv. 'n minister, 'n onderwyser, 'n geneesheer of 'n predikant. Selfs persone soos Julius Caesar, Martin Luther en Beethoven was gestrem in hul werk vanweë hul gehoorbrek.³

Die oorsake van doofheid kan soos volg opgesom word: (1) Aangebore en huweliks-faktore, (2) siektes, beserings en medisyne gebruik gedurende swangerskap, (3) medisyne, (4) siektetoestande, (5) beserings soos skedelbeserings en werksomstandighede, en (6) vasculêre veranderinge.

Wat Behoort Gedoen te Word

Die audiologiese program behoort gebaseer te word op maatreëls wat aan die volgende voldoen (Røjskjær²): (1) Voorkom die toename van gehoorsiektes (profilakse), (2) behandel die bestaande gehoorsiektes (behandeling), (3) bespaar die gehoorreste, vermy verergering (konservasie), en (4) kompenseer vir die gevolge van chroniese gehoorsiektes (kompensasie).

Indien die oorsake van doofheid in ag geneem word, kan deur voorbehoeding in 'n groot mate gehelp word, bv. voorsorg en advies in gevalle van oorerflike siektes, goeie higiëne gedurende swangerskap, infeksies en toksiese toestande gedurende swangerskap, Rh-bepaling voor geboorte, goeie geboorte-higiëne, bestryding van infeksies gedurende die kinderjare, enting, en, laaste maar nie die minste nie, gereelde audiometriese ondersoek van alle kinders sodat 'n gehoorbrek gediagnoseer kan word so vroeg as moontlik. In Skandinawië word kinders op 3-jarige ouderdom ondersoek en minstens 3 keer gedurende hulle skoolloopbaan (Lidén⁴). Dis 'n bekende feit dat 'n kind swak vordering maak indien hy 'n gehoorbrek het. Roetine-ondersoeke is nodig omdat 'n mens 'n 30db. gebrek moet hê voordat die gebrek baie opvallend is. Alle kinders behoort minstens 3 keer gedurende hulle skoolloopbaan 'n gehoortoets te ondergaan en, indien enige afwyking opgelet word, elke 6 maande. Dit sal voorkom dat kinders in aanpassingsklasse beland of selfs die skool moet verlaat vanweë 'n gehoorbrek. Selfs die hoogs

intelligente kind sal 'n vertraging ondervind as hy 'n gehoorbrek het. Dit is nodig dat daar fasiliteite vir behandeling aan sekere skole geskep moet word waarheen hardhorende kinders gestuur kan word sodat hulle tussen normale kinders kan beweeg en nogtans die grootste voordeel uit hul opvoeding kry.

Dit is die plig van elke ouer om toe te sien dat sy kind 'n gehoortoets ondergaan voordat die kind skool toe gaan.

In alle publieke werke waar daar 'n vermeerderde lawaai bestaan, behoort voorsiening gemaak te word om gehoorskade te voorkom. As ons dink aan groot metaalwerke, die boubedryf, markte, telefoonsentrales, lugdiens, e.a., is dit skokkend om te verneem dat daar meestal geen voorsorg getref word om hierdie werkers te beskerm of gereed te toets nie. Daarby is die kompensasie vir hulle belangrikste sintuigorgaan 'n minimum.

Dit is ons doel om beter diens aan die mensdom te lewer en om die pasiënt te beskerm teen enige vorm van uitbuiting, byvoorbeeld 'n gehoorbesering wat hy in sy werk opgedoen het en waarvoor hy geen kompensasie kry nie of ongeskikte aparate wat hy aankoop sonder die aanbeveling van medici.

Die verskaffing van gehoorapparate aan die publiek behoort beheer te word. So dikwels sien ons pasiënte met ondoeltreffende gehoorapparate wat totaal onbewus daarvan is dat hulle gehelp kan word. Die tragiek is dat hierdie mense soms met die aparate loop totdat dit te laat is en dan word wonders van die medici verwag. Die hulp van gehoorapparate is aan ons almal bekend, dog dit moet oordeelkundig gebruik word.

Dit is absoluut nodig dat daar 'n sentrale gehoorsentrum aan die oor-, neus-, en keeldepartement van elke universiteit behoort te wees wat in samewerking met ander departemente soos opvoedkunde, spoorweë, verdediging, arbeid, sowel as skole vir dowes, spraakterapie-afdelings, en ander mediese departemente, hul kragte saamspan om die probleem te beheer en te beveg.

Wat Bereik kan Word

(a) Deur die rehabilitasie van hierdie pasiënte, wat tot 'n groot mate uit die sosiale lewe gestoot is, word hulle teruggeplaas op 'n sosiale basis.

(b) Dit is bewys in Skandinawië dat die koste wat aangegaan word vir die organisasie van die hardhorendes, van hulle beter belastingbetalers maak, en hierdie vermeerderde belasting betaal weer die koste op die lange duur.

(c) Die bevordering van mense in hul werk word dikwels bemlem deur 'n gehoorbrek. Selfs indiensneming in 'n sekere werk is soms onmoontlik, en hierdie probleem behoort tot 'n groot mate oorkom te word.

OPSOMMING

'n Oorsig is gegee van die oorsake van hardhorendheid en van die belang van die gehoor in ons opvoeding en sosiale lewe, soos ondervind in oorsese lande gedurende 'n onlangse besoek aan oor-, neus-, en keelsentrums aldaar.

Die probleem van hardhorendheid bied 'n uitdaging aan elkeen wat werk doen in die belang van die medemens,

insluitende alle medici, opvoedkundiges, elke ouer en alle werkgewers.

Hoe vroeër die toestand van hardhorendheid gediagnoseer word, hoe beter is die kans op 'n goeie resultaat, of op die voorkoming van die gebrek. Die nodige fasiliteite moet geskep word om alle ondersoeke te kan doen in medewerking met die persone of departement wat daarmee gemoeid is.

SUMMARY

The causes of defective hearing in the hard of hearing are reviewed and the importance of hearing in education and social life, as experienced by the writer during a recent visit to ear, nose and throat clinics in overseas countries, is stressed.

The problem of defective hearing presents a challenge to everyone working in the interests of his fellow human beings. All doctors, educationalists, parents and employers are therefore directly concerned with the problem.

The early diagnosis of defective hearing is of the utmost importance if the best results are to be achieved. The necessary facilities for a full investigation of the problem, in cooperation with all departments concerned, must be established.

VERWYSINGS

1. Bentzen, O. Persoonlike onderhoud.
2. Rojskjaer, G. Persoonlike onderhoud.
3. Cawthorne, T. (1958): Proc. Roy. Soc. Med., 51, 27.
4. *Idem.* Persoonlike onderhoud.
5. Lidén, G. Persoonlike onderhoud.